

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 232/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti ETP Management budov, s. r. o., Záhradnícka 30, Bratislava, IČO 35 970 707, zastúpenej spoločnosťou MALICH advokátska kancelária, s. r. o., Dunajská 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Malich, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 279/2017-137 z 30. apríla 2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 6 C 113/2016-111 z 26. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti ETP Management budov, s. r. o.,
o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti ETP Management budov, s. r. o., Záhradnícka 30, Bratislava, IČO 35 970 707 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 279/2017-137 z 30. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 113/2016-111 z 26. júna 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola v zmysle čl. X bodu 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce prejednaná a rozhodnutá vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení Miroslav Ďuriš (predseda senátu), Ladislav Duditš a Libor Duľa (sudca spravodajca).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (správca bytového domu) sa ako žalobkyňa domáhala na okresnom súde, aby tento zaviazal zaplatiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), sumu 306,66 € spolu s príslušenstvom, ktorá mala predstavovať nedoplatok v súvislosti s ročným vyúčtovaním zálohových platieb na byt podľa zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.

4. Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil, vrátil sťažovateľke súdny poplatok za podanú žalobu a žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti výroku III napadnutého uznesenia okresného súdu o priznaní nároku žalovanej na náhradu trov konania podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny vrátane práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Sťažovateľka argumentuje, že všeobecné sudy pri rozhodovaní v jej veci nevzali do úvahy ňou predložené tvrdenia a dôkazy, predovšetkým námietku o strate jej aktívnej vecnej legitímácie a pokračovali v konaní v rozpore s § 62, § 161 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Ak by okresný súd zastavil konanie po zohľadnení procesnej subjektivity sťažovateľky, a nie až po späťvzatí žaloby z jej strany, je podľa názoru sťažovateľky isté, že by boli splnené podmienky na rozhodnutie o náhrade trov konania v súlade s § 255 ods. 2 CSP alebo § 257 CSP.

8. Sťažovateľka sa domnieva, že obidve strany sporu mali v konaní čiastočný úspech a z tohto dôvodu, ako aj v súlade s princípom spravodlivosti mal krajský súd podporne vychádzať z dikcie § 255 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že medzi dôvody hodné osobitného zreteľa patria nasledujúce skutočnosti, na základe ktorých je miera zavinenia oboch strán sporu približne rovnaká:

„a) Žaloba bola podaná dôvodne pre správanie sa žalovanej,

b) žalobca si plnil povinnosti stanovené v ustanovení § 8b písm. e) Zákona o bytoch,

c) nový správca bytového domu, hoci naňho prešli všetky práva a povinnosti predchádzajúceho správcu, odmietol vstúpiť do tohto konania namiesto žalobcu,
d) žalobca bol nútený uskutočniť úkon smerujúci k zastaveniu konania tak pre stratu procesnej subjektivity, ako aj pre zaplatenie istiny žalovanou po podaní Žaloby, a
e) žalovaná svojím konaním po podaní Žaloby (úhradou pohľadávky) zapríčinila taktiež späťvzatie žaloby.“

9. Ďalšia námietka sťažovateľky spočíva v tom, že napadnutým uznesením krajského súdu bol potvrdený výrok III napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý je podľa jej názoru nevykonateľný. Toto tvrdenie sťažovateľka odôvodňuje nesprávnou formuláciou výroku („Žalovanej súd priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“), pretože absentuje označenie subjektu, ktorý má žalovanej zaplatiť náhradu trov konania. Tento postup bol podľa sťažovateľky v rozpore s § 262 ods. 2 CSP, ako aj s čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože okresný súd až v následnom uznesení z 9. júla 2019 uvádza sťažovateľku ako povinnú na zaplatenie trov konania žalovanej. Totožnú argumentáciu sťažovateľka uvádza aj vo vzťahu k výroku napadnutého uznesenia krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov odvolacieho konania.

10. Napokon sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu sú arbitrárne, „*nakolko súdy v nich neskúmali a nedávali ústavne konformné odpovede na právne a skutkovo relevantné námietky sťažovateľa vznesené v prvostupňovom a druhostupňovom konaní, čo tiež znamená, že všeobecné súdy jasne a zrozumiteľne neodôvodnili svoje rozhodnutia.*“.

11. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené jej práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke náhradu trov konania krajským súdom a okresným súdom.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

12. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

20. Ústavný súd pritom vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

21. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu.

Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v námietke arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu, keď sa krajský súd nevysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky, ktoré vzniesla počas konania pred okresným súdom a krajským súdom.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu

23. Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľkiných práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľka nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré jej zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

24. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

25. Sťažovateľka v tomto prípade mala v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním odvolania. Túto možnosť sťažovateľka aj využila, a preto, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať

napadnuté uznesenie okresného súdu, pretože ho preskúmal v rámci konania o podanom odvolaní krajský súd.

26. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu

27. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

28. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

29. Pri hodnotení napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

30. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov ani preskúmať, či v konaní bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil, ale je oprávnený posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu s tým súvisiacich základných práv alebo slobôd sťažovateľov. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

31. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania, keďže nejde o hlavný, ale len akcesorický predmet konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

32. Hlavná námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne aplikoval § 256 ods. 1 CSP, keďže dôvodom späťvzatia jej žaloby bola dobrovoľná úhrada žalovanej sumy žalovanou. Podľa sťažovateľky mal okresný súd postupovať v zmysle § 255 ods. 2 CSP, prípadne § 257 CSP, pričom mal zohľadniť viaceré skutočnosti, na základe ktorých sťažovateľka aj žalovaná zavinili zastavenie konania v približne rovnakom rozsahu (k tomu bližšie bod 8).

33. V posudzovanej veci sa k relevantným námietkam sťažovateľky súvisiacim s jej procesnou obranou vyjadril v odôvodnení svojho uznesenia okresný súd, pričom z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so skutkovými a s právnymi názormi okresného súdu vyjadrenými v jeho rozhodnutí.

34. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu. Krajský súd v obsahu svojich úvah zvýraznil, že z § 256 ods. 1 CSP a v ňom vyjadreného princípu náhrady trov konania protistrane, ak strana zavinila zastavenie konania, vyplýva, že ak žalobca vezme svoj návrh späť, v zásade platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný hradiť trovy konania žalovanému. Opačným prípadom je situácia, že žalobca podal žalobu dôvodne, pričom dôvodnosť žaloby sa posudzuje procesne, t. j. z hľadiska výsledku správania žalovaného k nároku žalobcu (teda s relevanciou úhrady uplatneného nároku žalovaným). Krajský súd konštatoval, že v prejednávanej veci síce zobrala sťažovateľka žalobu späť po tom, čo žalovaná po jej podaní uhradila žalovanú sumu spolu s príslušenstvom, *„avšak dôvodnosť žaloby nebola od počiatku daná, keďže bola podaná predčasne a v čase podania žaloby nárok žalobcu neexistoval. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie... keď zohľadnil, že žalobca nekomunikoval pred podaním žaloby so žalovanou na relevantnej adrese jej trvalého bydliska vyplývajúcej jednoznačne zo zmluvy o pristúpení k Zmluve o výkone správy a z listu vlastníctva viažucemu sa k predmetnému bytu a povinnosť jej riadne doručiť vyúčtovanie za príslušný rok si tak nesplnil, keď v samotnej žalobe označil adresu žalovanej správne. Právna skutočnosť týkajúca sa straty aktívnej legitímácie žalobcu v spore je pre posúdenie procesného zavinenia zastavenia konania irelevantná, keďže ide*

o skutočnosť hmotnoprávneho charakteru. Správanie žalovanej nemožno vyhodnotiť ako také, že by ním uhradila dôvodne uplatnený nárok žalobcu, keďže bol uplatnený pred samotným jeho vznikom.“.

35. Ústavný súd pripomína, že vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia (§ 255, § 256 CSP). Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniel.

36. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru týkajúcu sa rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania, podľa ktorej vo všeobecnosti platí, že pochybenia pri rozhodovaní o trovách konania spravidla nedosahujú samy osebe takú intenzitu, na základe ktorej možno vysloviť porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014). Pre intervenciu ústavného súdu je takto v takýchto prípadoch nevyhnutná zvýšená intenzita namietaného porušenia označených práv kolidujúca s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd.

37. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu k záveru, že v tomto prípade nemožno hovoriť o extrémnom vybočení krajského súdu pri interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku o náhrade trov konania v prípade späťvzatia žaloby sťažovateľkou. Je nepochybné a zrejmé, že okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov

konania aplikoval zásadu procesnej zodpovednosti za zavinenie uvedenú v § 256 ods. 1 CSP, čo jednoznačne konštatoval aj krajský súd. V tejto súvislosti musel okresný súd posúdiť dôvodnosť podanej žaloby a v nadväznosti na to skutočnosť, či k späťvzatiu žaloby došlo na základe správania žalovanej. Okresný súd aj krajský súd, ktorý napadnutým uznesením rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, dospeli na základe dokazovania k nimi systematicky odôvodnenému záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne. Späťvzatie žaloby zo strany sťažovateľky síce bolo až dôsledkom splnenia záväzku (úhradou žalovanej istiny s príslušenstvom), ale okresný súd aj krajský súd vzali do úvahy, že k vzniku dlhu by nebolo došlo, ak by sťažovateľka komunikovala so žalovanou riadnym spôsobom a splnila si svoju povinnosť spočívajúcu v riadnom doručení vyúčtovania za príslušný rok žalovanej. Žalovaná tak v podstate nemala možnosť oboznámiť sa s ročným vyúčtovaním zálohových platieb a o povinnosti uhradiť nedoplatok sa dozvedela až doručením žaloby podanej okresnému súdu sťažovateľkou. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia dostatočne vysporiadal aj s námietkou straty aktívnej legitímácie sťažovateľky.

38. Ústavný súd v danej súvislosti aj s odkazom na svoju už citovanú rozhodovaciu činnosť uvádza, že právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom, a preto nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť právnych názorov všeobecného súdu, ku ktorým všeobecný súd dospel pri výklade podústavného práva, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil (s výnimkou excesu prekračujúceho hranicu ústavnej udržateľnosti). Ústavný súd neidentifikoval v záveroch všeobecných súdov žiadne známky svojvôle či arbitrárnosti, najmä vzhľadom na už popísaný skutkový stav, ktorý nespochybniteľne vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Krajský súd sa vysporiadal s námietkami sťažovateľky relevantne a dostačujúco. Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým uznesením krajského súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

39. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že výrok III napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj výrok napadnutého uznesenia krajského súdu v časti týkajúcej sa náhrady trov odvolacieho konania sú nevykonateľné z dôvodu ich nesprávnej formulácie, pretože absentuje označenie subjektu, ktorý má zaplatiť žalovanej trovu konania (pozri bod 9), pričom tento postup všeobecných súdov bol v rozpore s § 262 ods. 2 CSP a čl. 2 ods. 2 ústavy.

40. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že namietané porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy absentuje v petite ústavnej sťažnosti, ako aj v odôvodnení ústavnej sťažnosti venovanej ústavnoprávnej argumentácii. K tomu ústavný súd uvádza, že v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde je rozsahom a dôvodmi návrhu (ústavnej sťažnosti) viazaný. Citované ustanovenie pritom vo svojej judikatúre stabilne interpretuje ako viazanosť petitom sťažnosti, teda návrhom, ako má ústavný súd rozhodnúť vo veci samej, ktorý je zákonom ustanovenou obsahovou náležitosťou návrhu ako celku – tu ústavnej sťažnosti (napr. IV. ÚS 106/2013, II. ÚS 643/2013, II. ÚS 256/2018, III. ÚS 131/2018). Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu petitom ústavnej sťažnosti považuje namietané porušenie tých práv, ktoré sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom nepremietla do petitu ústavnej sťažnosti, len za súčasť jej argumentácie. Avšak ani pri prípadne správnej formulácii petitu by intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov všeobecných súdov nedosahovala ústavnoprávny rozmer, pretože zo znenia namietaných výrokov je v kontexte napadnutých uznesení zrejmé, ktorý subjekt má hradiť žalovanej trovu konania.

41. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu